

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/98/2017
Identifikačné číslo spisu:	5712201128
Dátum vydania rozhodnutia:	31.01.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Machyniak
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:5712201128.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci žalobcu Walden, s. r. o., so sídlom vo Vrútkach, 1. čsl. brigády 1/5405, IČO: 45 850 038, v dovolacom konaní zastúpeného Mgr. Elenou Szabóovou, advokátkou so sídlom v Nových Zámkoch, Hlavné námestie 7, proti žalovanému Stredoslovenská distribučná, a. s., so sídlom v Žiline, Pri Rajčianke 2927/8, IČO: 36 442 151, o vypratanie nehnuteľnosti, vedenej na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 9C/18/2012, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 31. mája 2016 sp. zn. 5Co/74/2016, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Žiline z 31. mája 2016 sp. zn. 5Co/74/2016 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Žalobca sa svojím návrhom domáhal, aby súd uložil žalovanému povinnosť vypratať nebytový priestor o výmere 62,95 m² nachádzajúci sa v prevádzkovej budove súp. č. 5271 postavenej na parc. č. KN-C 662/17 k. ú. P. zapísanej na LV č. XXXX pre k. ú. P.. Uviedol, že je vlastníkom budovy, v ktorej je umiestnená trafostanica patriaca žalovanému, a že žalovaný ju užíval do rozlohy 32,95 m² na základe nájomného vzťahu a do rozlohy 30 m² ako oprávnený zo zákonného vecného bremena podľa zmluvy o nájme nebytových priestorov z 27. 4. 2011 (čl. I. ods. 3 a 5 zmluvy). K 31. 12. 2011 došlo k skončeniu nájomného vzťahu a pre nesplnenie zákonom vymedzenej rozlohy trafostanice (ustanovenie § 22 ods. 1 písm. a) zákona č. 79/1957 Zb. o výrobe, rozvoje a spotrebe elektriny dávalo oprávnenie energetickému podniku stavať trafostanicu na cudzej nehnuteľnosti len do rozlohy 30 m²) zákonné vecné bremeno žalovanému nevzniklo. Žalovaný užíva od uvedeného dátumu celý nebytový priestor bez právneho dôvodu a preto sa domáha ochrany vlastníckeho práva v zmysle § 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

2. Okresný súd Martin rozsudkom z 18. decembra 2015 č. k. 9C/18/2012-315 (v poradí druhým) zamietol žalobu žalobcu a rozhodol o náhrade trov konania. Vychádzal zo zistenia, že rozhodnutím Odboru pre výstavbu rady Mestského národného výboru v Martine číslo: Výst/ 2783/75, evidenčné číslo 212/75 zo dňa 15. 8. 1975 (v tom čase príslušný stavebný úrad) bolo vydané povolenie stavebníkovi Okresný národný výbor - odbor výstavby Stavoinvesta v Martine na stavbu Trafostanice TS4 Vrútky - Centrum II, že podľa kolaudačného rozhodnutia Mestského národného výboru, odboru územného

plánovania, architektúry, vodného hospodárstva, energetiky poľnohospodárstva a lesníctva v Martine, č. j.: 1518/77/Tč zo dňa 2. 8. 1977 bolo povolené užívanie stavby Trafostanice, a že Hospodárskou zmluvou č. 2/1977 o prevode správy národného majetku Okresný národný výbor Martin ako odovzdávajúca organizácia previedla správu na preberajúcu organizáciu Stredoslovenské energetické závody RZ Martin stavby Trafostanice ku dňu 1. 10. 1977. Ďalej vzal za preukázané, že podľa výpisu z LV č. XXXX KN pre obec P. je ako vlastník nehnuteľnosti - stavby súp. č. 5271 postavenej na parc. č. 662/17 - prevádzková budova zapísaný žalobca, a to v celosti (titul nadobudnutia kúpna zmluva, ktorej vklad bol povolený 27. 4. 2011), že žalobca ako prenajímateľ a žalovaný ako nájomca uzatvorili dňa 10. 8. 2011 zmluvu o nájme nebytových priestorov, v ktorom sa nachádza trafostanica, a že žalobca listom zo 14. 9. 2011 dal výpoveď uvedenej zmluvy v trojmesečnej výpovednej lehote, ktorá bola žalovanému doručená 19. 9. 2011. Podľa záverov znaleckého posudku č. 3/2014 vypracovaného znalcom Ing. Jozefom Holjenčíkom trafostanica umiestnená v nehnuteľnosti vlastnícky patriaca žalobcovi predstavuje jeden funkčný celok, ktorého celková výmera je 62 m², a ktorý nie je možné rozdeliť. Nejde o malú trafostanicu do rozlohy 30 m² a keďže ide o jeden funkčný celok, nebolo možné prijať záver, že zákonné vecné bremeno v zmysle § 22 ods. 1 písm. a) zákona č. 79/1957 Zb. vzniklo aspoň do rozlohy 30 m². Dospel preto k záveru, že nebol splnený jeden z dvoch základných predpokladov vzniku vecného bremena v zmysle vyššie citovaného ustanovenia a teda, že žalovanému právo zodpovedajúce vecnému bremenu podľa tohto ustanovenia vzniknúť nemohlo. Druhú podmienku, a to, či trafostanica bola postavená na cudzej nehnuteľnosti, neskúmal. V súvislosti s posúdením vzniku prípadného zákonného vecného bremena, považoval za určujúci stav v čase rozhodovania (§ 154 ods. 1 O. s. p.). Poukázal na právnu úpravu zákona č. 251/2012 Z. z. účinného od 1. 9. 2012, a to na ustanovenie § 11 ods. 1 písm. g/, podľa ktorého držiteľ povolenia alebo ním poverená osoba môže v nevyhnutnom rozsahu a vo verejnom záujme vykonávať na cudzích nehnuteľnostiach povolenú činnosť na elektroenergetických zariadeniach alebo na plynárenských zariadeniach potrebných na zabezpečenie prevádzky sústavy alebo siete, ktorých výstavba bola povolená podľa stavebných predpisov. Keďže výstavba trafostanice umiestnenej v nehnuteľnosti vlastnícky patriacej žalobcovi, bola povolená podľa vtedy platných stavebných predpisov usúdil, že žalovaný má oprávnenie podľa vyššie citovaného ustanovenia zákona č. 251/2012 Z. z., ktoré je podľa odseku 8 vecným bremenom spojeným s vlastníctvom nehnuteľnosti. To znamená, že ide o vecné bremeno vzniknuté zo zákona, čo predpokladá ustanovenie § 151o ods. 1 Občianskeho zákonníka. Dospel preto k záveru, že žalovaný nezasahuje do vlastníckeho práva žalobcu neoprávnene, a teda, nie sú naplnené zákonné predpoklady pre vyhovieť žalobe o vypratanie nehnuteľnosti vyplývajúce z ustanovenia § 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka, z ktorého dôvodu žalobu ako nedôvodnú zamietol.

3. Krajský súd v Žiline rozsudkom z 31. mája 2016 sp. zn. 5Co/74/2016 na odvolanie žalobcu rozsudok okresného súdu potvrdil a rozhodol o náhrade trov odvolacieho konania. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že súd prvej inštancie vyhodnotil vykonané dokazovanie v súlade s § 132 a nasl. O. s. p., rozsudok podrobne odôvodnil, pričom sa v celom rozsahu s jeho odôvodnením stotožnil. K správnosti jeho rozhodnutia dodal, že technologické zariadenie bolo vybudované za účinnosti zákona č. 79/1957 Zb., v zmysle ktorého energetickým podnikom prislúchalo oprávnenie stavať a prevádzkať na cudzích nehnuteľnostiach v rozsahu vyplývajúcom z povolenej stavby elektrické vedenia, ako i malé trafostanice do rozlohy 30 m², s príslušenstvom, najmä zriaďovať na nehnuteľnostiach podperné body, prepnúť nehnuteľnosti vodičmi a umiestňovať v nich vedenie (§ 22 ods. 1 písm. a/). Podľa § 22 (správne ods. 5 - poznámka najvyššieho súdu) citovaného zákona uvedené oprávnenie viazne na dotknutej nehnuteľnosti ako vecné bremeno a teda povinnosťou vlastníka dotknutej nehnuteľnosti bolo trpieť výkon uvedených oprávnení. Takéto vecné bremeno vzniklo priamo zo zákona ako následok vydania stavebného povolenia. V danom prípade došlo na základe Hospodárskej zmluvy uzavretej medzi Okresným národným výborom Martin a Stredoslovenskými energetickými závodmi, š. p. k dohode o prevode správy vo vzťahu k predmetnej stavbe. Táto dohoda bola podkladom k vzniku oprávnenia v zmysle vyššie citovaného ustanovenia v spojitosti s ustanovením § 22 ods. 3 zákona č. 79/1957 Zb. I keď bol uvedený zákon zákonom č. 70/1998 Z. z. o výrobe, rozvoje a spotrebe elektriny zrušený, v zmysle § 42 ods. 2 oprávnenia k cudzím nehnuteľnostiam, ako aj obmedzenia ich užívania, ktoré vznikli pred účinnosťou tohto zákona, zostávali nedotknuté (rovnako aj podľa § 69 ods. 10 zákona č. 656/2004 Z. z.). Uvedené úpravy v prechodných intertemporálnych ustanoveniach deklarovali zachovanie statusu

quo ante v obmedzení užívacieho práva vlastníkov nehnuteľností dotknutých výkonom oprávnení energetických podnikov, ktoré vznikli pred účinnosťou týchto predpisov. V uvedenej veci považoval za dôležité upozorniť na situáciu, ktorá vznikla počas privatizácie národného majetku a s tým spojeným nadobudnutím predmetnej nehnuteľnosti, v ktorej sa nachádza energetické zariadenie trafostanice do vlastníctva fyzickej osoby v zmysle zákona č. 427/1990 Zb. v znení zák. č. 541/1990 Zb., keď bola predmetom verejnej dražby a z toho vzniknutého súdneho sporu o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti. Zároveň zdôraznil potrebu aplikácie v súčasnosti platného zákona o energetike, podľa ktorého žalovaná je oprávnená vykonávať na cudzích nehnuteľnostiach povolenú činnosť na elektroenergetických zariadeniach potrebných na zabezpečenie prevádzky sústavy alebo siete, ktorých výstavba bola povolená podľa stavebných predpisov (§ 11 ods. 1 písm. g) č. 251/2012 Z. z. o energetike). Žalovaná je držiteľom licencie na podnikanie v elektroenergetike a držiteľom licencie prislúcha vymedzený rozsah práv a povinností pri vykonávaní svojich činností, ktoré vykonáva vo verejnom záujme. Povinnosti zodpovedajúce oprávneniam podľa odseku 1 sú vecnými bremenami spojenými s vlastníctvom nehnuteľnosti. Súčasne i v prechodných ustanoveniach platného zákona (§ 96) sa neopomína na oprávnenia k cudzím nehnuteľnostiam, ako aj obmedzenia ich užívania, ktoré vznikli pred účinnosťou tohto zákona. Súd prvej inštancie dospel preto k správne mu záveru, že podľa § 151o ods. 1 Občianskeho zákonníka vecné bremeno vzniká aj priamo zo zákona tam, kde to osobitný zákon ustanovuje a že takýmto zákonom je aj zákon o energetike. Na základe týchto dôvodov rozsudok okresného súdu ako vecne správny podľa § 219 O. s. p. potvrdil. Rozhodnutie o náhrade trov odvolacieho konania odôvodnil poukazom na ustanovenie § 142 ods. 1 v spojitosti s § 224 ods. 1 O. s. p. Keďže žalovaný si náhradu trov odvolacieho konania neuplatnil, neboli mu priznané.

4. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal včas dovolanie žalobca, ktoré odôvodnil dovolacím dôvodom v zmysle § 420 písm. f) C. s. p. Uviedol, že odvolací súd nedal v dôvodoch svojho rozhodnutia odpovede na jeho námietky uvedené v odvolaní, ktoré boli pre rozhodnutie vo veci podstatné. Výtýkal odvolaciemu súdu, že ak stavba nespĺňala kritériá malej trafostanice do rozlohy 30 m², nemohlo vzniknúť obmedzenie vlastníka dotknutej nehnuteľnosti, lebo výmera bola určená priamo zákonom bez možnosti odchýlok (§ 22 ods. 1 písm. a) zákona č. 79/1957 Zb.). Odvolací súd preto zmätočne v dôvodoch svojho rozhodnutia odkazuje na intertemporálne ustanovenia zákona č. 70/1998 Z. z. a zákona č. 656/2004 Z. z., podľa ktorých oprávnenia k cudzím nehnuteľnostiam ako i obmedzenia ich užívania, ktoré vznikli pred účinnosťou tohto zákona, zostávajú nedotknuté. Ak totiž na strane žalovaného nevzniklo právo zodpovedajúce vecnému bremenu podľa zákona č. 79/1957 Zb., nemohlo ani platne prejsť, resp. zostať nedotknuté na podklade prechodných ustanovení nových právnych predpisov. Pokiaľ odvolací súd tvrdil, že vecné bremeno vzniklo zo zákona ako následok vydania stavebného povolenia, bolo jeho povinnosťou odkázať na príslušné ustanovenia zákona a ustáliť k akému dňu, v akom rozsahu a na základe akého konkrétneho ustanovenia malo vecné bremeno vzniknúť, čo odvolací súd neurobil, hoci sám v zrušujúcom uznesení uložil súdu prvej inštancie vyporiadať sa s týmito otázkami. Konajúce súdy sa napriek záväznému právnomu názoru odvolacieho súdu vysloveného v zrušujúcom uznesení nevyporiadali ani s právnym režimom užívania stavby na základe nájomnej zmluvy, platnosti samotnej zmluvy a právnym následkom vzniku a skončenia nájomného vzťahu. Odvolací súd nedal odpoveď na to, z čoho odvodzuje vznik vecného bremena zo zákona č. 251/2012 Z. z., aký právny titul užívania nehnuteľnosti mal žalovaný pred účinnosťou zákona č. 251/2012 Z. z., a nedal odpoveď ani na to, aký bol podľa neho právny režim medzi žalobcom a žalovaným v období do uzatvorenia nájomnej zmluvy a po skončení nájmu nebytového priestoru, t. j. od 31. 12. 2011. Kompletné posúdenie týchto otázok je nevyhnutné pre ustálenie, či mohlo dôjsť k zákonnému prechodu (existujúceho) práva na žalovaného, keďže zachovanie práv zodpovedajúcich vecným bremenám sa môže týkať len existujúcich vecných bremien. Odvolací súd nedal odpoveď ani na odvoláciu námietku, že právo podľa § 11 ods. 1 písm. g) zákona č. 251/2012 Z. z. „vykonávať činnosť“ nie je možné vôbec stotožňovať so vznikom práv k cudzím nehnuteľnostiam a že na vstup do cudzích objektov zákon č. 656/2004 Z. z. vyžadoval predchádzajúci súhlas vlastníka nehnuteľnosti. Z dôvodu, že rozsudok odvolacieho súdu nedal odpovede na jeho zásadné odvolacie námietky, považuje ho za nepresvedčivý, ktorý nezodpovedá požiadavkám na písomné vyhotovenie rozsudku v zmysle § 393 ods. 1 a ods. 2 C. s. p. Žiadal preto, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky tento rozsudok a tiež okresného súdu, ktorý trpí rovnakou vadou, zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie, prípadne, aby postupom podľa §

449 ods. 3 C. s. p. rozsudok odvolacieho súdu zmenil tak, že žalobe v plnom rozsahu vyhovie.

5. Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že konajúce súdy náležite a presvedčivo odôvodnili nedôvodnosť žaloby o vypratanie nebytového priestoru, nakoľko zo žiadneho ustanovenia zákona č. 251/2012 Z. z. nevyplýva časové obmedzenie vzniku oprávnenia podľa § 11 ods. 1 písm. g). Pokiaľ ide o odôvodnenie rozsudku, odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s dôvodmi rozsudku súdu prvej inštancie, ktorý svoje rozhodnutie precízne a podrobne odôvodnil. Procesný postup súdu prvej inštancie a ani odvolacieho súdu nemal za následok porušenie práva dovolateľa na spravodlivý proces. Navrhol preto dovolanie žalobcu odmietnuť.

6. V preskúmvanej veci bolo dovolanie podané po 1. júli 2016, kedy nadobudol účinnosť Civilný sporový poriadok. Najvyšší súd preto podmienky, za ktorých možno podať dovolanie, posudzoval podľa právnej úpravy účinnej od uvedeného dňa, t. j. podľa Civilného sporového poriadku.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote strana, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.), bez nariadenia pojednávania dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je podľa § 420 písm. f) C. s. p. prípustné a súčasne tiež dôvodné.

8. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

9. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné a podmienky prípustnosti dovolania, sú uvedené v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p. V preskúmvanej veci dovolateľ odôvodňoval prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) C. s. p.

10. Podľa citovaného zákonného ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces je treba rozumieť taký nesprávny postup súdu, ktorý sa prejavuje v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, vymykajúcich sa nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca. Podstatou tohto práva je zabezpečiť fyzickým a právnickým osobám možnosť domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty, ktoré im právny poriadok priznáva.

11. Dovolateľ odôvodnil porušenie práva na spravodlivý proces tým, že odvolací súd svoje rozhodnutie riadne neodôvodnil, lebo nedal odpovede na jeho námietky uvedené v odvolaní, ktoré považoval za podstatné pre rozhodnutie vo veci. Napadnutý rozsudok odvolacieho súdu je preto nepresvedčivý.

12. Podľa stabilizovanej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplývajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 243/07). Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami, na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premis dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

13. Aj Najvyšší súd Slovenskej republiky už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach práve pod vplyvom judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva a judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky zaujal stanovisko, že medzi práva civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť, je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá so všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj so špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Za znemožnenie strane uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že dochádza k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) C. s. p., treba preto považovať aj taký nedostatok rozhodnutia súdu, keď rozhodnutie neobsahuje žiadne dôvody alebo ak v ňom absentuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie vo veci, prípadne, ak argumentácia obsiahnutá v odôvodnení rozhodnutia je natoľko vnútorne rozporná, že rozhodnutie ako celok je nepresvedčivé.

14. Dovolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, z hľadiska vyššie nastavených požiadaviek práva na spravodlivý proces, nemôže v kontexte celého súdneho konania obstať.

15. Predovšetkým treba uviesť, že dôvody rozsudku odvolacieho súdu sa javia byť vzájomne protirečivé (rozporné), keď odvolací súd na jednej strane uvádza, že sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie, t. j. aj s jeho právnym názorom, podľa ktorého žalovanému právo zodpovedajúce vecnému bremenu v zmysle § 22 ods. 1 písm. a) zákona č. 79/1957 Zb. nevzniklo, a to ani do rozlohy 30 m² a zároveň v rozsudku konštatuje, že podľa uvedeného ustanovenia oprávnenie viazne na dotknutej nehnuteľnosti ako vecné bremeno a bolo povinnosťou vlastníka dotknutej nehnuteľnosti trpieť výkon uvedených oprávnení, že takéto vecné bremeno vzniklo priamo zo zákona ako následok vydania stavebného povolenia, a že i keď bol zákon č. 79/1957 Zb. zákonom č. 70/1998 Z. z. zrušený v zmysle § 42 ods. 2 oprávnenia k cudzím nehnuteľnostiam ako aj obmedzenia ich užívania, ktoré vznikli pred účinnosťou tohto zákona zostávali nedotknuté, tak isto i podľa zákona č. 656/2004 Z. z. Ostatné konštatovanie odvolacieho súdu v kontexte s právnym názorom prijatým súdom prvej inštancie sa javí byť aj nelogické. Ak totiž súd prvej inštancie dospel k záveru, že na strane žalovaného nevzniklo právo zodpovedajúce vecnému bremenu podľa zákona č. 79/1957 Zb., nemohlo ani po nadobudnutí účinnosti nových zákonov o energetike zostať toto (neexistujúce) právo nedotknuté. V takomto prípade použitie intertemporálnych ustanovení nových právnych predpisov neprichádza vôbec do úvahy. Z tejto rozporuplnej argumentácie odvolacieho súdu v podstate nemožno s istotou usúdiť, či v skutočnosti potvrdzuje správnosť okresným súdom prijatého právneho názoru. Okrem toho odvolací súd sa v dôvodoch rozsudku vôbec nezaoberal tým, či bola (v čase začatia stavby a v nasledujúcom období) splnená podmienka existencie stavby trafostanice na cudzej nehnuteľnosti (spravidla na cudzom pozemku) ako základného predpokladu pre vznik oprávnení k cudzím nehnuteľnostiam podľa § 22 a nasl. zákona č. 79/1957 Zb., prípadne kedy a akým spôsobom k splneniu tejto podmienky došlo, hoci sám v zrušujúcom uznesení túto skutočnosť okresnému súdu vytýkal. Pokiaľ ide o dôvody, týkajúce sa aplikácie súčasne platného zákona o energetike (zákona č. 251/2012 Z. z. účinného od 1. 9. 2012), odvolací súd vôbec nevysvetlil, z čoho odvodil možnosť vzniku vecného bremena v prospech žalovaného podľa tohto zákona, hoci to bolo nevyhnutné, a to nielen vzhľadom na námietky vznesené žalobcom v odvolaní, ale aj preto, že ani súd prvej inštancie bližšie tento postup nezdôvodnil. Odvolací súd v tejto súvislosti iba citoval ustanovenie § 11 ods. 1 písm. g) zákona č. 251/2012 Z. z., skonštatoval, že žalovaný je držiteľom licencie na podnikanie v elektro energetike, že povinnosti zodpovedajúce oprávneniam podľa odseku 1 sú vecnými bremenami spojenými s vlastníctvom nehnuteľnosti a napokon konštatoval, že i v prechodných ustanoveniach platného zákona (§ 96) sa neopomína na oprávnenia k cudzím nehnuteľnostiam, ako aj obmedzenia ich užívania, ktoré vznikli pred účinnosťou tohto zákona. Žalobcovi treba prisvedčiť tiež v tom, že odvolací súd nedal odpovede na jeho

námietky týkajúce sa titulu užívania nehnuteľností žalovaným pred účinnosťou zákona č. 251/2012 Z. z., osobitne od skončenia nájmu do účinnosti tohto zákona a na otázku momentu vzniku zákonného vecného bremena, hoci sám v zrušujúcom uznesení nariadil okresnému súdu skúmať túto otázku, lebo ju považoval za podstatnú pre rozhodnutie vo veci samej.

16. Na základe uvedeného možno uzavrieť, že v danom prípade napadnutý rozsudok odvolacieho súdu nemožno považovať za presvedčivý, (a to ani v kontexte s dôvodmi uvedenými v rozsudku súdu prvej inštancie) a teda zodpovedajúci zákonným požiadavkám vyplývajúcim z ustanovenia § 220 ods. 2 C. s. p. v spojení s § 387 ods. 2 C. s. p., čím došlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) C. s. p. Dovolanie žalobcu je preto v zmysle citovaného ustanovenia prípustné a zároveň aj dôvodné. Najvyššiemu súdu neostalo iné, než napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1 v spojení s § 450 C. s. p.).

17. Pre ďalšie konanie dovolací súd poznamenáva, že zákonné vecné bremená sú svojou povahou vecné bremená sui generis, ktoré podľa zákona č. 79/1957 Zb. prislúchali spravidlá energetickým podnikom a ako oprávnenia k cudzím nehnuteľnostiam boli v zákone upravené v piatom oddieli pod názvom „Spoločné ustanovenia“. Oprávnenia energetického podniku boli vymenované v § 22 ods. 1 citovaného zákona, viazali na dotknutej nehnuteľnosti ako vecné bremeno a mohli vzniknúť len za predpokladu, ak zariadenie pre rozvod elektriny (stanica, elektrické vedenie) bolo postavené na cudzej nehnuteľnosti (spravidla na cudzom pozemku; nemožno vylúčiť aj ich zriadenie v cudzej stavbe). Tieto zariadenia pre rozvod elektriny bolo možné podľa tohto zákona stavať na cudzích nehnuteľnostiach bez súhlasu vlastníka dotknutej nehnuteľnosti. Aby boli vlastníci najmä pozemkov obmedzovaní v ich vlastníckom práve v čo najmenšom rozsahu, energetickým podnikom prislúchalo oprávnenie stavať bez súhlasu vlastníka len malé stanice do rozlohy 30 m². Zmyslom určenia maximálnej rozlohy stavby stanice bolo zabrániť energetickému podniku obmedzovať vlastníka pozemku v jeho užívaní bez možnosti udeliť súhlas v akomkoľvek rozsahu. Pokiaľ nešlo o stavbu trafostanice na cudzej nehnuteľnosti, takéto obmedzenie samozrejme neplatí a v takomto prípade ani neprichádzalo do úvahy použitie ustanovení § 22 a nasl. zákona č. 79/1957 Zb.

18. V preskúmvanej veci z doposiaľ vykonaného dokazovania nevyplýva, že by v roku 1975, kedy bolo vydané Odborom výstavby a vodného hospodárstva rady Mestského národného výboru v Martine rozhodnutie o povolení stavby trafostanice T4 S Vrútky - Centrum, resp. v roku 1977, kedy bola stavba trafostanice dokončená a bolo vydané kolaudačné rozhodnutie, išlo o stavbu na cudzom pozemku (pozemku, ktorý nepatrí štátu), resp. o stavbu v cudzej nehnuteľnosti. V tomto období preto žalovanému (jeho predchodcovi) žiadne vecné bremeno zodpovedajúce oprávneniam podľa § 22 ods. 1 zákona č. 79/1957 Zb. , včítane oprávnenia stavať na cudzích nehnuteľnostiach malé stanice do rozlohy 30 m², vzniknúť nemohlo.

19. Vzhľadom na skutočnosti, ktoré vyšli v konaní najavo, bolo však potrebné skúmať, či prípadne v ďalšom období nedošlo k splneniu zákonnej požiadavky existencie stavby trafostanice na cudzom pozemku (v cudzej stavbe) a ak áno, bolo potrebné ustáliť, kedy k tomu došlo, akým spôsobom a aké právne následky z toho pre strany sporu vyplývajú. V tejto súvislosti dovolací súd dáva do pozornosti odvolaciemu súdu, že stavbu - prevádzkovú budovu súp. č. 5271, v ktorej sa nachádza aj trafostanica a pozemok parc. č. 662/9 o výmere 1.454 m², na ktorej stojí uvedená stavba, previedol štát v rámci privatizácie národného majetku podľa zákona č. 427/1990 Zb. o prevodoch vlastníctva štátu k niektorým veciam na právnické alebo fyzické osoby vo verejnej dražbe konanej 15. 8. 1991 do vlastníctva fyzickej osoby (N. U.). Týmto momentom nepochybne nastal stav, že trafostanica sa nachádza v cudzej nehnuteľnosti a teda, že došlo k naplneniu zákonnej požiadavky, ktorá je predpokladom vzniku oprávnení prislúchajúcich žalovanému v podobe vecného bremena viaznúceho na dotknutej nehnuteľnosti (žalovaný svojou činnosťou nepochybne naplnia aj požiadavku uspokojovania verejného záujmu spočívajúcu v spoľahlivej dodávke energií a zabezpečovania jej prepravy v samotnej prevádzkovej budove a tiež pre obyvateľov sídliska Centrum vo Vrútkach). V takomto prípade až od tohto momentu ustanovenia upravujúce oprávnenia k cudzím nehnuteľnostiam začnú byť aktuálne a začnú pôsobiť. Keďže platí zásada, že režim právneho vzťahu sa riadi podľa právnych predpisov, ktoré boli platné ku

dňu ich vzniku, určenie obsahu a rozsahu oprávnení žalovaného bolo treba posúdiť podľa zákona č. 79/1957 Zb., ktorý bol účinný do 1. 7. 1998 a nie podľa zákona č. 251/2012 Z. z. Oprávnenia energetických podnikov a tomu zodpovedajúce obmedzenia vlastníckeho práva podľa zákona č. 79/1957 Zb. boli tzv. zákonnými vecnými bremenami, ktoré sa nezapisovali do pozemkových kníh, či katastra nehnuteľností a pôsobili automaticky ex offo. Keďže v čase prevodu vlastníctva štátu na inú fyzickú osobu, stavba trafostanice už bola postavená (nie na cudzom pozemku), žalovanému logicky oprávnenie stavať trafostanicu na cudzej nehnuteľnosti už vzniknúť nemohlo a preto v tomto prípade nemôže byť smerodajná a mať právny význam ani rozloha trafostanice. Napokon, fyzická osoba, ktorá nadobudla nehnuteľnosti do vlastníctva na základe privatizácie štátneho majetku, ako aj žalobca, museli mať vedomosť o tom, že v prevádzkovej budove sa nachádza trafostanica patriaca žalovanému, že táto slúži na uspokojovanie verejného záujmu a že žalovanému priamo zo zákona vzniká oprávnenie prevádzkovať zariadenie trafostanice a vstupovať a vchádzať v rámci prevádzky na príchodové a priechodové cudzie nehnuteľnosti.

20. V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného konania a tiež dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 C. s. p.).

21. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.